

קורס דירקטורים מתקדם של איגוד הדירקטורים ולשכת שמאי מקרקעין מיומנותם הפיננסית והמקצועית של הדירקטורים בועדות הדירקטוריון (ועדה לבחינה ואישור הדוחות הכספיים, וועדת ביקורת, ועדת תגמול, ועדת הנפקות וועדות אד הוק)

רקע:

בישראל ובעולם כולו מתפתחת בעשור האחרון גישה חדשה לגבי תפקודו ומעמדו של הדירקטור, תוך דגש על החברות הציבוריות. הקו המאפיין את הדירקטור של העשור האחרון שונה בתכלית שינוי מקודמיו, כיום הוא ניצב בפני דילמות חדשות רבות, עם זאת קיים חוסר בהכשרה נאותה ופרקטית לתפקיד ולציפיות מחזיקי העניין ככלל ובעלי המניות בפרט מהדירקטוריון ומהדירקטור בנפרד. המחוקק, הרגולטורים ובתי המשפט מחמירים את האחריות המצופה מהדירקטורים ומתרבות התביעות הנגזרות והיצוגיות בכמות גדולה.

בפתח הדברים נדגיש כי על פי החקיקה החדשה והפסיקה הרבה, מעמדו של הדירקטור יבחן וישפט **כאיש מקצוע** סביר לו אחריות גדולה יותר מאשר לאדם הסביר. מכאן גם נגזרת אחריותו האזרחית והפלילית והצורך להיות מיומן בעבודתו.

בתקופה בה השינויים בשוק מתגברים והעתיד אינו ברור מספיק, היקף הסיכונים עולה ומחייב יכולת והבנה טובה יותר של ההיבטים המגוונים של החברות.

דירקטורים יותר מתמיד נזקקים להבנה מעמיקה ופרקטית של דרך ההתנהלות הנדרשת בעת פעילותם במסגרת הועדות השונות שנדרשות מתוקף חוק.

מיהו דירקטור בעל מיומנות

מיומנות דירקטור כוללת מספר יסודות:

1. **מיומנות תיאורטית-במסגרת זו נכללת הכשרתו של הדירקטור לפעילותו בדירקטוריון ככלל ופעילות היחודית בחברה בו מכהנים כדירקטור בפרט**
מיומנות זו יכולה להיווצר על ידי השתלמויות כלליות וייעודיות והיא תכלול היבטים כלליים, חשבונאיים ופיננסיים, משפטיים, ממשל תאגידי וכיוצ"ב כפי שניתן ללמוד מתוכנית ההכשרות של איגוד הדירקטורים בישראל.

2. מיומנות מעשית/פרקטית-במסגרת זו נכללת היכולת הפרקטית של הדירקטור לפעול במסגרת תפקידו כדירקטור בגופים בהם משמש כדירקטור.
 3. מיומנות תמידית-דירקטור, במסגרת פעילותו בדירקטוריון, צריך לפעול כשהוא מיומן בעבודתו ולהיות מעודכן תיאורטית ומעשית בהקשר לפעילות הן בדירקטוריון והן בוועדות הדירקטוריון בהן חברים.
- לשם כך, הדירקטור, לאחר שעמד ביסודות המיומנות התיאורטית והמעשית לעיל, ייטיב אם ימשיך ללמוד ולהתנסות על מנת לשמר את מיומנותו לאורך זמן שהרי ללא לימוד והתנסות כאמור מיומנותו בחלוף הזמן תקטן.

למי מסייע הקורס:

הקורס יסייע ליו"ר דירקטוריונים ודירקטורים מכהנים או חדשים שמונו או מתוכננים להתמנות בעתיד בחברות ציבוריות וחברות פרטיות וכן למסיימי קורס דירקטורים בסיסי של להב או חבר או כל קורס דומה במתכונתו המעוניינים לרכוש את המיומנות התיאורטית והמעשית באשר לתפקודו של הדירקטור בוועדות הדירקטוריון וזאת תוך התנסות מעשית של אירועים הלקוחים מהפרקטיקה תוך אפשרות לבניית סדנא אישית בסיום הקורס לכל דירקטור המותאמת לסוג החברות בהן הוא מכהן.

מטרת הקורס:

הדירקטורים בפעילותם בדירקטוריון נדרשים לפעול בוועדות השונות מתוקף חוק כדוגמת הוועדה לבחינה ואישור הדוחות הכספיים, ועדת ביקורת, ועדת תגמול וועדות אד-הוק שאינן מחוייבות בחוק כדוגמת ועדה לניהול סיכונים, ועדה לממשל תאגידי, ועדת עסקאות עם בעלי עניין וכיוצ"ב. נציין שבענפים מסויימים, כדוגמת בנקים, ישנן וועדות נוספות שנדרשות בחוק ואשר אינן נדרשות בחברות ציבוריות כדוגמת אלו שצוינו לעיל.

לשם הדגמה, דירקטור בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית יחשב מי שבשל השכלתו, ניסיונו וכישוריו הוא בעל מיומנות גבוהה והבנה בנושאים עסקיים-חשבונאיים ודוחות כספיים באופן המאפשר לו להבין לעומק את הדוחות הכספיים של החברה ולעורר דיון בקשר לאופן הצגתם של הנתונים הכספיים. הערכת מיומנותו החשבונאית והפיננסית של דירקטור תיעשה בידי הדירקטוריון, ויובאו במכלול השיקולים, בין השאר, השכלתו, ניסיונו, וידעותיו בנושאים אלה:

1. סוגיות חשבונאיות וסוגיות בקרה חשבונאית האופייניות לענף שבו פועלת החברה ולחברות בסדר הגודל והמורכבות של החברה.
2. תפקידיו של רואה החשבון המבקר והחובות המוטלות עליו.
3. הכנת דוחות כספיים ואישורם לפי החוק לרבות לפי חוק ניירות ערך.

לשם כך נבנה קורס דירקטורים מתקדם ויחודי בישראל העוסק במיומנותם המעשית והפיננסית והמקצועית של הדירקטורים בוועדות הדירקטוריון על מנת לתת מענה לצורך הקיים בשוק-הכשרה מעשית ולא רק תיאורטית של תפקודו של הדירקטור בוועדות הדירקטוריון.

הרחבת ההבנה הפרקטית תצייד את המשתתפים "בארגז כלים" שימשם בהתמודדות היומיומית עם האתגרים העומדים בפני הדירקטוריון והדירקטור.

קהל היעד:

יו"ר דירקטוריון ודירקטורים מכהנים וחדשים שמונו או מתוכננים להתמנות בעתיד בחברות ציבוריות, חברות פרטיות גדולות וגופים בהם פועלים במסגרת וועדות דירקטוריון לרבות גופים מוסדיים ואחרים וכן למסיימי קורס דירקטורים בסיסי של להב או חבר או קורס במתכונת דומה ולבעלי תפקידים בכירים במשק הישראלי (גיל 30 ומעלה, בעלי תואר ראשון וניסיון ניהולי של 5 שנים לפחות).

נושאי הקורס:

רקע לדוחות כספיים, ניתוח דוחות כספיים, סוגיות חשבונאיות ובקרה לרבות בחינת אפקטיביות הבקרה הפנימית על רקע ה ISOX, המעבר מחברה פרטית לציבורית לרבות תהליך ההנפקה ומערך הדיווחים כחברה ציבורית, סוגיות נבחרות במימון ושוק ההון, סוגיות באשראי בנקאי וחוף בנקאי, הבנה וביצוע של בניית תוכנית תגמול סבירה והוגנת, עסקאות עם בעלי שליטה בעלי עניין וצדדים קשורים, וכיוצ"ב כמפורט בהמשך.

ניהול אקדמי ומרצים:

ניר זיכלינסקי, מנכ"ל SRI GLOBAL GROUP, איש עסקים, לשעבר משנה למנכ"ל אריסון השקעות ושותף בכיר בזיו האפט. מכהן וכיהן כדירקטור בחברות וביניהן בנק הפועלים ושיכון ובינוי. למעלה מ-20 שנים מרצה בכיר בחוגים לחשבונאות ומנהל עסקים באוניברסיטאות ובמכללות אקדמיות בישראל-בתחומי החשבונאות ודוחות כספיים, בקרה, ביקורת, אחריות חברתית, כתיבת תכניות עסקיות, בקרה, ביקורת, אחריות חברתית וכיוצ"ב וכיוצ"ב.

מרצים נוספים מהמובילים בתחום, בעלי רקע מעשי עשיר המשמשים בעמדות מפתח במשק. את הידע והניסיון יחלקו עם משתתפי הקורס ויצידו אותם במקרים נלמדים בהם התנסו ואשר משמשים אותם במימוש הנושאים הנלמדים בקורס.

במהלך הקורס יינתנו הרצאות אורח מהפרקטיקה.

פירוט נושאי הקורס:

חלק א' - רקע לדוחות כספיים – הוועדה לבחינה ואישור הדוחות הכספיים

- רקע למבנה דוחות כספיים - הכרת המבנה החדש של הדוחות הכספיים בעידן ה- IFRS, לרבות דיון בניתוח סבירויות מנקודת המבט של מנהלים ואנליסטים.
- עקרונות חשבונאיים מקובלים – לרבות בחברות פרטיות לעומת חברות ציבוריות וסוגיות מיוחדות בענפים אחרים ביחס לחברות רגילות.
- הבנה מעמיקה לדוחות כספיים - לרבות הביאורים הנלווים לדוחות הכספיים תוך לימוד דוחות כספיים לדוגמא שנתיים ולתקופות ביניים(רבעוניים) של חברות ציבוריות(הכוללים בתוכם את דרישות ה- IFRS, דרישות תקנות ניירות ערך לסוגיהן, פרקטיקה מקובלת וכיוצ"ב)

- **ניתוח קייס סטאדי- במסגרת זו יובאו מספר סוגיות חשבונאיות שמעסיקות דירקטוריונים בתקופה האחרונה לשם ביצוע סימולציה של ישיבת הוועדה לבחינה ואישור הדוחות הכספיים** הדנה בסוגיות אלו ואשר תמליץ לדירקטוריון על דרכי הפעולה הנדרשים.

חלק ב' - ניתוח דוחות כספיים- הוועדה לבחינה ואישור הדוחות הכספיים

- **סקירה כללית של תהליך ניתוח הדוחות הכספיים** - לרבות הכרת המידע הנלווה לדוחות הכספיים ושימוש ביחסים פיננסיים מקובלים וביניהם יחסי רווחיות, יחסי נזילות, יחסי יעילות תפעולית, יחסי כיסוי ועוד.
- **ניתוח דוחות כספיים** - ניתוח מבנה דוחות כספיים, הדגשים פרקטים בניתוח דוחות כספיים, לרבות התייחסות לסוגיות חשבונאיות ולכללי דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), היבטים כלכליים והיבטים מיסויים.
- **"אורות אדומים" בניית דוחות כספיים** - ניתוח האורות האדומים בדוחות הכספיים, איפה לחפש? מה לחפש? נקודות לתשומת לב בדוחות כספיים לאור ה- IFRS לרבות השפעת ה- IFRS על הדוחות הכספיים ועל דוח התזרים כבסיס לניתוח. במסגרת הדיון יוצג *Case Study* של חברה ציבורית מובילה בישראל במסגרתו ינתח מצבה הפיננסי של החברה על בסיס היחסים הפיננסיים שנלמדו.
- **ניתוח קייס סטאדי- במסגרת זו יובאו מספר סוגיות בניתוח דוחות כספיים שמעסיקות דירקטוריונים בתקופה האחרונה לשם ביצוע סימולציה של ישיבת הוועדה לבחינה ואישור הדוחות הכספיים** הדנה בסוגיות אלו ואשר תמליץ לדירקטוריון את דרכי הפעולה הנדרשים.

חלק ג' - סוגיות בקרה חשבונאית לרבות SOX ו ISOX – ועדת הביקורת

- **הכרת מבנה בקרה פנימית** - תוך התמקדות בבקרה פנימית חשבונאית על רקע דרישות ה *SOX* בארה"ב המחייבות ענפים מסויימים בישראל (כדוגמת בנקים, חברות ביטוח, חברות ממשלתיות ועוד), דרישות ה *ISOX* של הרשות ניירות ערך על רקע התקנות בנושא.
- **לימוד תהליכי בניית מערכת בקרה פנימית אפקטיבית** - תוך אבחנה בין "ליקוי מהותי" לבין " חולשה מהותית " כהגדרתם על פי תקנות ניירות ערך בנושא.
- **הצהרת ההנהלה וחוות הדעת של רואה חשבון המבקר** - בנוגע לאפקטיביות הבקרה הפנימית ומתן ההשלכות והדרישות מדירקטורים בעת דיון בדירקטוריון ובעדת הביקורת.
- **ניתוח קייס סטאדי- במסגרת זו יובאו מספר סוגיות בקרה פנימית שמעסיקות דירקטוריונים בתקופה האחרונה לשם ביצוע סימולציה של ישיבת ועדת הביקורת** הדנה בסוגיות אלו ואשר תמליץ לדירקטוריון על דרכי הפעולה הנדרשים.

חלק ד' - המעבר מחברה פרטית לציבורית - "החיים" לפני הנפקה ולאחריה לרבות הדיווחים לפי חוק ניירות ערך ותקנותיו והכרת שוק ההון - הועדה לבחינה ואישור הדוחות הכספיים וועדת הביקורת וועדת אד הוק לדיווחים ולהנפקות

- **הכרת שוק ההון לחברות פרטיות וציבוריות** - הצצה לשוק ההון והקשר לחברות פרטיות וציבוריות והשלכותיו על הדוחות הכספיים-רקע כללי, הנפקת ניירות ערך ומדדים להצלחה או לכשלון של הנפקה, השיטות השונות להנפקה, מכרזים, ניתוח תמחור הנפקה, שלבי הנפקה, חישוב שווי הנפקה, שימושים ואפשרויות לגיוס הון לרבות שוק אגרות החוב ומכשירים פיננסיים מורכבים, סוגי אגרות החוב, אג"ח ממשלתי מול אג"ח קונצרני, והקשר ביניהם, שווקי אג"ח בעולם, דרוג אג"ח, גורמים המשפיעים על התשואה, שוק המעו"ף ומכשירים פיננסיים מורכבים.

- **בחינת חברה משלב בחינת האפשרות להנפקה, הערכות להנפקה ועד לשלב הנפקה והפעילות השוטפת והדיווחית בשוק ההון** - לרבות שוק ההנפקות, לאן? ניתוח הנפקה שהייתה לאחרונה (התייחסות להנפקות אקויטי ו/או אג"ח לרבות IPO) ניתוח קייס סטאדי - אופן ליווי העסקה, הטיפול באג"ח, סגירות פיננסיות מול המערכת הבנקאית והשלמת עסקה מבחינת היבטיה הכלכליים, חשבונאיים, מיסויים, ביקורת(לרבות התייחסות להערת עסק חי וטיפול בנושא) וכו'.

- **דרישות דיווח לחברות ציבוריות לרבות סוגיות נבחרות בשוק ההון** - לרבות התייחסות לדוח שוטף הכולל:

- דוח תקופתי
- דוח מידי
- דוח ביניים

- **וכן התייחסות לעבודה מול המגנ"א והמאיה ודוגמאות וסוגיות העולות משוק ההון במהלך הרגיל של הפעילות השוטפת.**

- **ניתוח קייס סטאדי**- במסגרת זו יובאו מספר סוגיות דיווח שמעסיקות דירקטוריונים בתקופה האחרונה לשם ביצוע סימולציה של ישיבת **הוועדות השונות הרלוונטיות וביניהן הועדה לבחינה ואישור הדוחות הכספיים וועדת הביקורת וועדת אד הוק לדיווחים ולהנפקות** הדנה בסוגיות אלו ואשר תמליץ לדירקטוריון את דרכי הפעולה הנדרשים.

חלק ה' - סוגיות נבחרות במימון ושוק ההון-וועדה שמוקמת אד הוק

- **הערכות שווי** חברה לרבות הערכת שווי למניה בודדת, שיטות ומודלים להערכת שווי לרבות שיטת המכפיל ושיטת הערך הנוכחי של תזרים המזומנים

- **בחינת המחירים** בשוק ההון ורציונליות המחירים, יעילות שוק ההון, בחינת כדאיות השקעות בשוק ההון.

- **ניתוח קייס סטאדי**- במסגרת זו יובאו מספר סוגיות נבחרות במימון חברות שמעסיקות דירקטוריונים בתקופה האחרונה לשם ביצוע סימולציה של ישיבת **ועדה שמוקמת אד הוק** הדנה בסוגיות אלו ואשר תמליץ לדירקטוריון את דרכי הפעולה הנדרשים.

חלק ו' - סוגיות נבחרות בתגמול בכירים-ועדת תגמול

- תגמול בכירים מצריך הבנה של ההיבטים הכלכליים, המשפטיים, החשבונאיים והמיסויים. במסגרת זו ינתנו העקרונות להכנת תוכנית תגמול.
- בחינת הכנת תוכנית תגמול בכירים סבירה והוגנת מחייבת את הדירקטוריון של חברה ציבורית ובענפים מסויימים. תבחן סוגיית "הסביר וההוגן" בתוכנית התגמול.
- ניתוח קייס סטאדי- במסגרת זו יובאו מספר סוגיות נבחרות בתגמול בכירים שמעסיקות דירקטוריונים בתקופה האחרונה לשם ביצוע סימולציה של ישיבת ועדה תגמול הדנה בסוגיות אלו ואשר תמליץ לדירקטוריון את דרכי הפעולה הנדרשים.

חלק ז' - סוגיות באשראי בנקאי וחוץ בנקאי - הועדה לבחינה ואישור הדוחות הכספיים וועדת אד הוק

- מאפיינים עיקריים בהתפתחות שוק האג"ח בישראל-השקעה באג"ח לעומת אקוויטי, השקעה באג"ח מדינה לעומת אג"ח קונצרני, מה ההבדלים הבולטים במסחר באג"ח בישראל לעומת בארה"ב, התפתחות שוק האג"ח בישראל בעשור האחרון – אבני דרך, התפתחות תיק האשראי של המוסדיים, השפעות וועדת בכר, כללי וועדת חודק והשפעות הוועדה, התפתחות נושא הביטחונות בישראל, הלוואות פרטיות – התפתחות השוק וועדת גולדשמידט, האסדרה המרכזית הקיימת ביחס להנפקות אג"ח. ודירוג חוב - מהו דירוג? הקשר בין דרוג ופרמיית סיכון ובין דרוג לחדלות פירעון, סוגי דירוג ISSUER ו- ISSUE. כיצד מתבצע הליך דירוג, אילו חברות מבצעות דירוג – בארץ, בעולם, דירוג גלובאלי/מקומי- סולמות דירוג
- היבטי רגולציה בשוק החוב – מי המבוגר האחראי? – מה בין דירוג לפעולות קרובות אחרות (אנליזה, ייעוץ, הערכת שווי...), מי אחראי ועל מה (המנפיק, המציע, חברת הדירוג, המוסדי הרוכש...), שינוי תפיסת עולם ביחס לפעילות חברות הדירוג- ממבקר סרטים לשומר סף? תיקוני החקיקה שבדרך- בארץ ובעולם, ומה אומרים בתי המשפט בינתיים? מה כל זה צפוי לעשות לשוק? וצלילת עומק לעולם הדירוג קריטריונים עסקיים ופיננסיים לדרוג אגרות חוב Corporate. מימון פרויקטים ודרוג פרויקטים, תרגול דרוג והצגת Case Study של דרוגים מסוגים שונים .
- עסקאות איגוח – איגוח והיוון תזרימי מזומנים, הצגת מבנה משפטי של עסקת איגוח אופיינית, עסקאות איגוח – בארץ ובעולם- מה המצב היום? הטענה בדבר הקשר בין עסקאות האיגוח למשבר הסאב פריים- האם רצוי להביא לאיגוח ציבורי בישראל? ההמלצות המסתמנות של הוועדה הציבורית בהקשר זה/ לאן הולכים מכאן. ושוק במשבר (או דירוג בעולם של שווקים במשבר...)- היבטים משפטיים של חברות במשבר – הערת עסק חי, העדפת נושים, תפקיד בית המשפט וסוגיות אחרות, נתוני חדלות פירעון – השוק הישראלי והשווקים הגלובליים, הסדרי חוב- מה המצב? איך הרגולטורים מגיבים? דוגמא לחברה שנקלעה למשבר- כיצד מתמודדים?
- ניתוח קייס סטאדי- במסגרת זו יובאו מספר סוגיות חשבונאיות שמעסיקות דירקטוריונים בתקופה האחרונה לשם ביצוע סימולציה של ישיבת הועדה לבחינה ואישור הדוחות הכספיים וועדת אד הוק הדנה בסוגיות אלו ואשר תמליץ לדירקטוריון את דרכי הפעולה הנדרשים.

חלק ח' - עסקאות עם בעלי שליטה, בעלי עניין וצדדים קשורים-ועדת ביקורת

- **עסקאות עם בעלי שליטה, בעלי עניין וצדדים קשורים** מצריך הבנה של ההיבטים הכלכליים, המשפטיים, החשבונאיים והמיסויים. במסגרת זו ינתנו העקרונות לדיון בנושא.
- בחינת עסקה עם בעל שליטה ו/או בעל עניין ו/או צד קשור מחייבת רגישות גדולה בעת ניתוחה וההחלטה לאישורה. במסגרת זו ינתנו אותם "אורות אדומים" וטיפים להתנהלות ראוייה בעת הדיון וההחלטה.
- **ניתוח קייס סטאדי- במסגרת זו יובאו מספר סוגיות נבחרות בעסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים שמעסיקות דירקטוריונים בתקופה האחרונה לשם ביצוע סימולציה של ישיבת ועדה הביקורת** הדנה בסוגיות אלו ואשר תמליץ לדירקטוריון את דרכי הפעולה הנדרשים.

חלק אופציונאלי-לא חלק מהקורס-המהווה קורס ייעודי ואישי כסדנא אישית/בקבוצות קטנות יעודיות לדירקטור/ית/ים או לדירקטוריון כמכלול באשר לסוגיות האופייניות לענף שבו פועלת החברה ולחברות בסדר הגודל והמורכבות של החברה או הארגון בו פועל/ת/ים הדירקטור/ית/ים

הרחבה תינתן בהתאם לצורך ובנפרד מעבר לקורס-במסגרת פרק זה יבוצע תהליך אישי עם כל משתתף בקורס על מנת ליצור את המיומנות התיאורטית והמעשית לכל דירקטור המותאמת לענף בו פועלת החברה או הארגון אליו משוייך ו/או מתוכנן להשתייך הדירקטור/ית. לכל ענף ינתנו הדגשים, באשר לרקע החוקי, מושגי מפתח, היבטים חשבונאיים מיוחדים, היבטי בקרה וביקורת, דוח רואה חשבון המבקר, היבטי מיסוי והיבטי דיווח מיוחדים.

על מנת לקבל תעודת סיום קורס, נדרשת נוכחות של לפחות 80% מהמפגשים.

היקף הקורס: מפגשים שבועיים בהיקף של 5 שעות אקדמיות כל מפגש, 10 מפגשים, סה"כ 50 שעות אקדמיות.
תאריכים ושעות: החל מה 01.04.2019 ועד ה 17.06.2019 (ימי שני) בין השעות 17:00-21:00 (ב 10.06 מפגש לא מתקיים איסרו חג שבועות).

מיקום הקורס: מועדון העסקים SUCCESS, רחוב ההשכלה 3, תל אביב.
תעודה: העומדים בדרישות הקורס יקבלו תעודה מטעם איגוד הדירקטורים בישראל.